PAS DE VOIE...

Necesarul realism

«Dacă se gîndea altfel, atunci...», «Dacă se făcea altfel, atunci...» Ei bine, nu s-a gîndit, nu s-a făcut. Știm cine sînt de vină, cine a investit iluzii, cine a plasat iluzii, cine le-a susținut. Știm. Realitatea însă cînd s-au comis, s-au investit, s-au ratat — nu mai este, a dispărut. S-a instalat o nouă realitate, consecință în bună parte a șanselor pierdute în «realitatea precedentă». Ne lamentăm? Ne plîngem? Ne învinuim reciproc? Disperăm? Căutăm cu înfrigurare pe cine să dăm vina? Cu ce ne-am alege?... Nu. Căutăm lucid, extrem de lucid, dictatorial de lucid, lucid la disperare să vedem ce s-a întîmplat. Avem nevoie ca niciodată de un simț al realului, de o percepție exactă a acestuia. E poate cea mai importantă învățătură pe care ar trebui s-o extragem din tot ce ni s-a întîmplat de la '89 încoace, de la'90 încoace. Ar fi lucrul cel mai important pe care l-am face. Și am învinge. Am învinge disperarea! Ne-am învinge acest mioritism care ne-a fost impus, care ne este și, totodată, nu ne este caracteristic, care este consecința și este expresia lipsei de simț a realului. Așa mi s-a părut la un moment dat că trebuie să gîndim, să gîndim fiecare! Să ne învățăm să gîndească copiii! Să ne învățăm, să ne silim să învățăm noi înșine. Să înțelegem că existența presupune efort, efort permanent pentru a avea percepția, imaginea exactă a realității și să putem să reacționăm prompt și exact la ea ca orice sistem biologic bine echilibrat, perfect funcțional, competitiv într-o lume a durității, într-o lume cînd zilnic se pune problema supraviețuirii. Realism, realitate, adecvare, pulverizarea iluziilor, respingerea minciunii ca element salvator! Și numaidecît respingerea ideii că odată ce cineva s-a comportat într-un fel, numai poate, dacă e sincer, merge spre o viziune mai exactă a realului. Experiența e un dat pe care Cel de Sus ni-l oferă la toți fără discriminare. De aceea, oricît am fi de «exigenți», de «principiali», nu putem interzice nimănui firescul drept și posibilitatea de a-și modifica — la modul sincer — reacțiile și percepțiile la parcurgerea unei anumite experiențe. E bine ca și cu această ocazie să fim realiști și inteligenți! Chiar și din elementara solidaritate pe care o manifestă oricine în fața primejdiei care ne paște pe toți, indiferent cine sîntem, sau ne credem că sîntem...

Am admirat maniera în care generalul Costaș a vorbit în debutul actualei sesiuni. Nu mai puțin semnificativ mi s-a părut și gestul pe care l-a făcut dl M. Snegur care a replicat cu promptitudine celor care ne-ar fi vrut iarăși dezarmați și neajutorați. Se confirma astfel o anume modificare de percepție, de viziune marcată în alocuțiunea televizată de acum două săptămîni și mai ales după ce s-a renunțat la «prețioasele» sugestii improvizate și nu tocmai dezinteresate, se pare, ale unui multiplu consilier-«specialist» pe care nu-l mai nominalizăm. Interviurile acordate unor ziariști străini, cel acordat, surprinzător, ziarului «Glasul Națiunii», alte semne conduc toate la o serie de gînduri pe care o anume categorie de factori moscoviți le percep cu tot mai multă supărare. Makașov se arăta mai explicit cînd îl trecea (nu este o glumă și nici măcar de prost gust: generalii gen. Makașov nu glumesc) pe o «listă neagră a prioritarilor care vor fi executați la visatul puci din toamnă. Nu sînt prea departe în acest sens nici mijloacele de informare în masă din Rusia. «Izvestia», deși se editează (tipărește) la Chișinău, nu a putut să-și rețină reacția cînd publica o corespondență a interesantei enigme care este dl Kondratov, prin care aceasta ținea să arate cît de grozavă și de «contructivă» s-a dovedit a fi «Poziția...» (un fel de a spune de o elementară adunătură de pretenții versificate pe aliniate) a social-democraților de la Chișinău...

...Pentru a nu fi ridicoli și a nu urma modelul minciunii impuse de regimul roșu care ne-a cotropit, va trebui să ne spunem cine sîntem, va trebui să spunem fără grija de a deranja vreo față simandicoasă de la Tiraspol și Moscova că Transnistria a fost și este pămînt dac, românesc, al românilor din Transnistria, trăitori pe aceste meleaguri cu mii de ani înainte de a se auzi măcar de existența unora care s-ar visa proprietari peste pămînturi străine. Fiind, dorindu-se, imaginîndu-se stat românesc, formațiune statală românească, Republica Moldova va trebui să ofere drepturi de viață civilizată la toate etniile, dar va avea grijă să fie ceea ce este, nu ceea ce ne-ar fi dorit tot felul de vîntură-lume și pofticioși de pămînturi și bunuri străine! Nu ne putem lipsi de memorie, de valori spirituale, de identitate etnică fără riscul de a dispărea măcinați de tot felul de makașovi, blohini etc. Dacă cineva și-a zis «moldovean» așa cum a fost obișnuit mai întîi de imperiul rus țarist, apoi de cel rus sovietic, faptul nu a servit ca mandat de ocrotire de către haitele invadatoare, doritoare să se infiltreze și să-și facă un nou Kaliningrad după rețeta Molotov, adică prin decimarea sau alungarea populației băștinașe și plantarea de populație alogenă, în special din militari, delincvenți și numaidecît din foști nomenclaturiști. Este limpede, Tiraspolul demonstrează că punerea în circulație a cuvîntului «moldovean» de către propaganda și regimul sovietic cu alt sens decît «român originar din spațiul geografic al Țării Moldova», adică inventarea prin el a unei originale națiuni inexistente se prezintă, așa cum s-a procedat în cazul «carelilor» care nu sînt altceva decît finlandezi, ca un instrument de separare, de rupere din trupul țării a unor fragmente de teritorii, de rebotezare a lor și de nimicire fizică sau etnică a populației cotropite pentru a-și lărgi posesiunile teritoriale. Cum se comportă rușii cu anumite regiuni acaparate din Estonia, Letonia, republicile asiatice și caucaziene? Dar cum se comportă cu insulele Kurile, cu insula Șerpilor? Exact ca un gigant căpcăun care pe ce pune mîna nu mai cedează: «Moio, moio... Ne dam, iskono... Moio». Ce are comun civilizația cu aceste manifestări preistorice (dacă nu jignim realitățile de atunci, căci se pare că au fost cu mult mai civilizate)? Ce caută acest Makașov, acești smnirnovi pe aceste pămînturi? Au venit să ne ceară conciliere? Să trăim «în pace»?... Realismul pe care l-am întrevăzut tot mai limpede în activitatea din ultimul timp pare să fie un semn de bun augur. Ar trebui să fie, dincolo de numeroasele, de extrem de numeroasele iluzii pe care le mai investesc sincer sau nu cîte cineva dintre vorbitorii de la microfoanele parlamentare... Vom trăi și vom vedea.

V. GH.

AJUTOARE DIN ARDEAL

Românii Ardealului, care ca și românii basarabeni și transnistreni au suferit ani grei vitregia dominației străine, acordă în aceste zile de grea cumpănă pentru Basarabia ajutorul necesar refugiaților din Transnistria.

Astfel, din inițiativa Uniunii «Vatra Românească» — filiala Cluj-Napoca, au fost colectate și trimise la Chișinău pe adresa Frontului Popular Creștin-Democrat ajutoare umanitare care conțin îmbrăcă minte, încălțăminte și alimente în sumă de 4 mln. 500 mii lei.

Din Țara Crișurilor, din Oradea au sosit în Basarabia ajutoare umanitare în valoare totală de 12 mln, lei. Acțiunea a fost girată de Societatea culturală «București-Chișinău» — filiala Bihor.

Frontul Popular Creștin Democrat aduce sincere mulțumiri Uniunii «Vatra Românească» — filiala Cluj-Napoca, Societății culturale «București-Chișinău» — filiala Bihor precum și întreprinderilor și societăților comerciale «Electromontaj», «Armatura», «Argos», băncii «Dacia-Felix», «Contrast general», «Sorex», «Napolact», «Frec», «Nimaro», ECE (CUG), «Gamaran», «Nord Conforest», «Sinterom», ACI «Alfa», UME, liceului «Nicolae Bălcescu», sindicatului Electrocentrale (toate din Cluj), întreprinderii de sere «Oradea» întreprinderii avicole «Oradea», cooperativei «Încălță minte», «Albina» SRL, «Lucon SRL», întreprinderii «Spirt drojdie», S.C. Metalica S.A., I.T.I.A. (toate din Oradea), cooperativei «Deia» (Cîmpulung Moldovenesc), autobazei «Transchimb» (Cluj).

O mențiune specială și calde mulțumiri pentru gestul făcut adresăm Bisericii Reformate din Oradea (episcop Laszlo Tokes), care a donat 5 mașini de dactilografiat și o bursă pentru un elev din Basarabia.

INFO ȚARA

CĂTRE PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
CĂTRE PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
CĂTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Avînd în vedere escaladarea conflictului armat din partea de răsărit a Republicii Moldova, s-a lansat, din inițiativa domnului ILAȘCU Ilie, președintele secției raionale a Frontului Popular Creștin-Democrat din or. Tiraspol și a domnului COPIL Gheorghe Gavrilă, președintele Societății Culturale București-Chișinău, un apel umanitar pentru a salva viețile copiilor din zona de război și din apropierea acesteia, pentru a le oferi o vacanță lipsită de orice griji, în taberele de elevi din România, apel apărut în «Cotidianul» nr. 101 din 27 mai 1992. Apelul se bucură de un larg sprijin din partea asociațiilor umanitare și a persoanelor particulare din România. Dintre acestea amintim și Asociația Internațională pentru Protecția Orfanilor, cu sediul în Deva și Liga Apărării Drepturilor Omului Timișoara — filiala Deva. Pe data de 14 iunie s-a început cu succes, această acțiune umanitară, primele grupe de copii din Republica Moldova fiind deja în România în stațiuni de odihnă.

Declanșarea acestei acțiuni are un profund ecou în sufletele celor peste 20 de mii de refugiați și în rîndurile populației rămase în zona de război.

După cum se știe, principalii vinovați de acest război de agresiune împotriva Republicii Moldova sînt Armata a 14-a și cazacii ruși, cu alte cuvinte, forțele armate ale Rusiei.

Coautorul acestei acțiuni umanitare, domnul Ilie Ilașcu, a fost răpit de la domiciliu și se află în captivitate în orașul Tiraspol, oraș controlat de forțele militare ale Rusiei.

Apelăm la Dumneavoastră, solicitîndu-vă să interveniți pentru eliberarea domnului Ilie Ilașcu, precum și a celorlalți colegi ai acestuia. Fapta celor care l-au răpit a fost deja condamnată printr-un energic protest de către Internaționala Democrat-Creștină cu sediul la Bruxelles.

Colegiul de conducere
al Societății Culturale
București-Chișinău
Gh. Gavrilă COPIL
Mihai AVĂDANEI
Mihai STANCA

Chișinău, 17 iunie 1992

CĂTRE CONSILIUL NAȚIONAL AL UNIRII

Noi, membrii familiei BORDENIUC — Ion, Ecaterina, Roman și Natalia — din or. Edineț, aderăm la Consiliul Național al Unirii fiind convinși că numai unirea ne va scoate din impasul în care am nimerit fără voia noastră.

Chemăm pe toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de naționalitate, să se înroleze în mișcarea unionistă.

Noi, un grup de pedagogi de la școala serală nr. 3 din Chișinău, ne pronunțăm pentru unirea cu România. Considerăm că aceasta este singura cale de ieșire din impasul în care a intrat Republica Moldova. În situația dată nu vedem altă cale mai reală de a scăpa de «dragostea» ce ne manifestă față de noi imperiul rusesc care vrea să lase Moldova fără moldoveni, numai ca să stăpînească această gură de rai.

BUROV, MIHAILOV, MANDIȘ, PĂSCĂREL, BOGUȚĂ, GUIA, PETELCĂ, CIUBOTARU

MULȚUMIM PENTRU SUSȚINERE!

Venind în sprijinul publicației «Țara», au depus la contabilitatea redacției sume de bani: CONȚESCU Ion (Chișinău) — 300 rub; PEȘTEREI Boris (Mîrzești, Orhei) — 50 rub; DANILEAN Elena (S.U.A.) — 40 dolari; MAZILU Constantin (Gotești, Cantemir) — 100 rub; ȘOLEA Marius (Tîrgu Jiu) — 50 rub; PRUTEANU Ion (Strășeni) — 100 rub.

Donațiile pot fi depuse și la contul:
1609062,
kod 700161403
280101703
Ak «Moldsoțbank» or. Chișinău

«Țara»

SURORILE «FRATELUI MAI MARE»

Deși era îmbrăcat în civil, conștiința că aveam în fața mea un general al armatei sovietice, totuși, mă incomoda. Dar acesta nu era un general oarecare, ci chiar amicul meu din copilărie — Serioja Afanasiev (acum Serghei Ivanovici), sosit mai dăunăzi în satul nostru să-și revadă bătrîna mamă și, cum zicea el: «pobîvati na Rodine»!

Cînd încă nu era general, această vorbă a lui, «pobîvati na Rodine» părea mă gulitoare. Vasăzică, uite cît de generoși sîntem noi, moldovenii! Și Patria o împărțim cu prietenii adevărați, «frații mai mari». Acum însă, vorbele fostului meu amic de copilărie, mă jigneau. Fiindcă ele fuseseră precedate de alte cuvinte ale generalului. Înfiorătoare cuvinte:

— Za dva dnea nașa armia mojet privesti v poreadoc ne tolico Moldaviu, no i vesi Sovietskii Soiuz!...

Era nu cu milt timp înainte de puciul din august 1991.

La rîndul său, generalul se simți atunci oarecum uimit și derutat, cînd, la întrebarea-i directă cum voi reacționa eu oare în cazul eventualei reuniri a Moldovei cu România, i-am răspuns la fel de sincer și fără ocolișuri, în sensul că ziua, în care a fi să se producă evenimentul, pentru mine personal, ar rămîne pururea cea mai liminoasă zi din viața mea.

Astfel, apreciindu-ne pozițiile, relațiile noastre ș-au răcit brusc, deși Vera Alexeevna, mama generalului ne punea pe masă bucate alese — mă rog, era o masă pe măsura unui general.

După absolvirea școlii medii, Serioja cela venit în satul nostru din fundul Siberiei numai cu maică-sa, s-a înscris la o școală de ofițeri și ne-am revăzut doar după mulți ani, cînd el era deacum în gradul de maior.

— Nu înțeleg, ce s-a întîmplat, — zise la un moment dat bătrîna lui mamă, cînd sta la masa ceea plină cu bucate. — Doi am trăit atît de bine și în prietenie zeci de ani... Și acum, uite, că ne dușmănim pe motive de naționalitate.

Vera Alexeevna, într-adevăr, nu înțelegea «de ce se strică Uniunea Sovietică?». Și eu, tot atît de sincer, mi-am expus punctul meu de vedere asupra problemelor ce le discutam pe îndelete...

Cu Serioja eram leați. La școală am fost în clase paralele, respectiv, el — în clasele rusești, eu — în cele moldovenești. Cînd au venit în satul nostru prin anul 1950 o vreme oarecare au stat chiar la noi acasă în gazdă. Erau sărmani — lipiți pămîntului. Nimeni însă dintre localnici nu i-a întrebat de ce au venit, de unde au venit.

Doar mult mai tîrziu am înțeles că venirea lor în Moldova coincidea cu cea de a doua invazie a rusoaicelor singuratice în căutarea unui climat și a unei vieți mai bune.

Prima invazie la noi a surorilor «fratelui mai mare» se produsese imediat după trecerea acțiunilor militare peste Prut, în

(Urmare în pag. 7)